

ליה, פועלים בשיטה זו כ-3500 משקים, שהם 4.5% מכלל יצרני החלב. כל השירותים הנתיבים חייבים בתשלום, אבל — לדעתם — מחיר השירות כדאי בכל יחס ליתרונות שהמשק מפיק ממנו.

המקור: המועצה לשיווק חלב באנגליה

ד"ר 22 71/72

הבלבחה"ר נתן פוקם

אלה הן רק דוגמאות מספר לתכנון ומימשק לזמן קצר. באותה שיטה יכולים לתכנן את כל חודשי השנה מראש, ולהשוות את התוצאות. ברור, שהסטיות לטווח ארוך גדולות יותר מאשר לזמן קצר. לדוגמה, שינויים במחיר הקש או השחת, שהשתנו תוך שנה בערך ב-100%, משבשים את כל התכנון, לכן רצוי לעבוד בשתי השיטות במגביל.

לפי הפרסומים של המועצה לשיווק חלב באנג-

ה"אלנד"

מפי פרופ' ר. וולקני שמעתי פעם, שהאדם אולי טעה בבייתו את הבקר למטרת חליבה, כי הפרה מניבה הרבה פחות חלב, יחסית למשקל גופה, מאשר, למשל, עכברה או חולדה. זו אמת פיזיולוגית, אך מבחינה מעשית לא ניתן לחלוב עכברות. אבל לגבי ייצור בשר יש אולי חיה יעילה יותר מן הבקר, ולא ניסו לבייתה, מדוע?

בני האדם באפריקה השחורה מעולם לא ניסו לביית חיות למרות ריבוי גיוון המינים ביבשת זו (המצרים הקדמונים בייתו אמנם את החתול, אך במצרים הקדומה היתה תרבות מתקדמת שלא היתה קשורה לאפריקה השחורה).

בהיותי לפני כשנה במזרח אפריקה — בקניה, טנזניה ואתיופיה — התרשמתי, שהבקר בארצות אלה נראה, בדרך כלל, רע, על אף שפע המרעה והאקלים הנוח (רמות של 2000—2500 מטר מעל פני הים עם טמפרטורות נוחות, על אף הקרבה לקו המשווה). הוסבר לי שהבקר סובל מטפילים במערכת העיכול ומטפילי דם (קדחות), על אף שהבקר הוכנס לארצות אלו מן הצפון עוד לפני אלפי שנים. אמנם, במשך הזמן פיתח הבקר המקומי תגונות מסוימת ונוצר שיווי משקל בין הטפילים והבקר, אך אין זאת אומרת שהפרות אינן סובלות יותר ממחלות אלו.

באפריקה יש מינים רבים של אנטילופות, חיות שמשייכים אותן למשפחת הבקר (Bovidae). כולן מעלות גירה, מפריסות פרסה ושסועות, ולפיכך הן גם כשרות למאכל ליהודים. האנטילופות — ילדות אפריקה, נאות מראה ובריאות בשר, ואינן סובלות כלל מקדחות, ומעט מאוד מטפילי מעיים. האנטילופה הגדולה ביותר היא ה"אלנד". זכר מבוגר מגיע למשקל של כ-1000 ק"ג ולגובה של כ-180 ס"מ, ונקבה קצת פחות. עד סוף המאה ה-19 היה מספרן רב ביותר (מאות אלפים ואף מיליונים). דבקר הבקר (Rinder-Pest) שפקד את אפריקה באותה תקופה עשה שמות באנטילופות והקטין מאוד את מספרן. גם יד האדם היתה בהן, כי בשרן רך, עסיסי וטעים במיוחד. גם האדם הלבן וגם שבטי הקיקוי צדו וקטלו בהן ללא רחם. כיום שוב מתרבה מספרן בשמורות הטבע.

בתחנת הנסיונות הממשלתית, "קבטה" שבקניה מנסים בהצלחה כבר מספר שנים לביית את ה"אלנד". זו בהמה בעלת מזג נוח, אינה דוהרת, ויש לה תפוקה נאה של בשר משובח.

כאמור, האנטילופה עמידה גם נגד קדחות ומחלות טפילים אחרות. חסרונן היחיד של ה"אלנד" המבוית הוא — יכולתו לקפוץ מעל גדרות גבוהות (150—200 ס"מ), כשהוא אחוז בעתה או נסער במיוחד. בפרק הלאומי ברמת-גן יש כמה "אלנדים" שהובאו יחד עם חיות הבר האחרות ממזרח אפריקה. אולי כדאי, לכשיתרבו, לקחת כמה מצאצאיהם ולנסות לבייתם ולגדלם כאן בתנאי הגידול שלנו.

ד"ר ע. קלי

"החקלאית" גדרה